

VÝBĚR LEGISLATIVNÍCH AKTUALIT

prosinec 2023 – leden 2024

ČESKÁ REPUBLIKA

Vyhláškou č. 385/2023 Sb., kterou se mění vyhláška č. 525/2020 Sb., o formulářových podáních pro daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů dochází k **zavedení nových formulářů pro některá podání pro daně z příjmů**. | účinnost od 1. ledna 2024

Vyhláška č. 399/2023 Sb., kterou se mění vyhláška č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů **nově stanovuje postup a podrobná pravidla při zjišťování ročního vyměřovacího základu pojištěnce ve vztahu k vyloučeným dobám při souběhu více výdělečných činností nebo výdělečných činností a vyloučených dob**. | účinnost od 1. ledna 2024

Zákonem č. 416/2023 Sb., o dorovnávacích daních pro velké nadnárodní skupiny a velké vnitrostátní skupiny dochází k **zavedení dorovnávací daně v České republice podle směrnice Rady (EU) 2022/2523 ze dne 14. prosince 2022 o zajištění globální minimální úrovně zdanění nadnárodních skupin podniků a velkých vnitrostátních skupin v Unii. Pravidla stanovená směrnicí jsou v navrhovaném zákoně transponována v podobě dvou nových přímých daní, a to přiřazované dorovnávací daně a české dorovnávací daně**. | účinnost od 31. prosince 2023

Zákon č. 417/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony transponuje směrnicí Rady (EU) 2020/284 ze dne 18. února 2020, kterou se mění směrnice 2006/112/ES, pokud jde o zavedení určitých požadavků na poskytovatele platebních služeb. Ta zavádí **povinnost poskytovatelů platebních služeb vést evidenci o přeshraničních platbách a jejich příjemcích a údaje z této evidence oznamovat správci daně. Cílem této směrnice je umožnit správcům daně odhalovat podvody v oblasti DPH a bojovat proti nim**. Zákon transponuje tuto povinnost do českého právního řádu a stanovuje podrobnější povinnosti pro poskytovatele platebních služeb. | účinnost od 1. ledna 2024

Zákonem č. 426/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách a o změně některých zákonů (zákon o investičních pobídkách), ve znění pozdějších předpisů dochází k **dílčím změnám v oblasti úpravy investičních pobídek**. Dochází ke **zrušení povinnosti Ministerstva průmyslu a obchodu předkládat vládě k projednání každou žádost o investiční pobídku a zavedení jednostupňového způsobu rozhodování**. | účinnost od 31. ledna 2024

Zákon č. 425/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů provádí **dílčí úpravy zákona o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu v souladu s evropskou legislativou, a to v oblasti požadavků na kapitál a způsobilé závazky**. | účinnost od 30. prosince 2023

Vyhláška č. 443/2023 Sb., kterou se mění některé vyhlášky provádějící zákon o účetnictví v souvislosti s vedením účetnictví v jiné než české měně, dorovnávací daní a vymezením čistého obrátu **upravuje požadavky na účetní jednotky vedoucí účetnictví v jiné než české měně, a dále ke změnám prováděcích právních předpisů v důsledku změn zákonů v této oblasti.** | účinnost od 1. ledna 2024

Ministerstvo práce a sociálních věcí ve svém Sdělení č. 365/2023 Sb., o vyhlášení průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí roku 2023 pro účely zákoníku práce Podle § 271g odst. 3 a § 271i odst. 4 zákoníku práce sděluje, že **průměrná mzda v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí roku 2023 činí 42.427,- Kč.** | účinnost od 1. ledna 2024

Nařízení vlády č. 396/2023 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, **stanovuje základní sazbu minimální mzdy pro stanovenou týdenní pracovní dobu 40 hodin na 112,50,- Kč za hodinu nebo 18.900,- Kč za měsíc,** a dále stanovuje výše nejnižší úrovně zaručené mzdy pro jednotlivé skupiny prací. | účinnost od 1. ledna 2024

Vyhláška č. 397/2023 Sb., o stanovení výše paušální částky náhrady nákladů při práci na dálku pro rok 2024 stanovuje **výši paušální částky náhrady nákladů při práci na dálku podle § 190a odst. 1 písm. b) zákoníku práce ve výši 4,50,- Kč.** | účinnost od 1. ledna 2024

Vyhláška č. 398/2023 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad pro rok 2024 stanovuje **nové výše sazeb vztahujících se k poskytování cestovních náhrad pro rok 2024.** | účinnost od 1. ledna 2024

Ministerstvo práce a sociálních věcí ve svém Sdělení č. 400/2023 Sb., o vyhlášení výše jedné stočtyřasedmdesátiny průměrné mzdy v národním hospodářství na přepočtené počty zaměstnanců za první až třetí čtvrtletí roku 2023 pro účely § 203a zákoníku práce podle § 203a odst. 5 zákoníku práce, sděluje, že **výše jedné stočtyřasedmdesátiny průměrné mzdy v národním hospodářství na přepočtené počty zaměstnanců za první až třetí čtvrtletí roku 2023 činí 243,90 Kč.** | účinnost od 1. ledna 2024

Zákon č. 408/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony přináší zásadní změny v oblasti právní úpravy agentur práce, mění definici nelegální práce a stanovuje nová pravidla pro činnost a agendu Úřadu práce a MPSV. Novela zpřísňuje podmínky pro získání povolení ke zprostředkování zaměstnání pro agentury práce, a to především **zavedení podmínky bezdlužnosti, navýšení kauce skládané agenturou práce na částku 1.000.000,- Kč a povinnost prokázat, že žadateli v posledních 3 letech nebyla pravomocně uložena pokuta za přestupek, který by představoval**

důvod pro odejmutí povolení ke zprostředkování zaměstnání. Povinnosti dodatečně prokázat splnění podmínky bezdlužnosti a navýšení složené kauce **se vztahuje i na stávající agentury práce.** Pro agentury práce je také **rozšířena stávající informační povinnost** a dochází rovněž k rozšíření důvodů pro odejmutí povolení ke zprostředkování zaměstnání. | účinnost od 1. ledna 2024, vybraná ustanovení od 28. prosince 2023 a 1. července 2024

Více se o novele zákona o zaměstnanosti můžete dočíst v našem článku [zde](#).

Zákon č. 412/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony upravuje strukturu České správy sociálního zabezpečení. **Jednotlivé okresní správy nově administrativně nahradily územní správy sociálního zabezpečení, které mají v jednotlivých okresech svá kontaktní pracoviště.** Dochází rovněž k zavedení institutu posuzování zdravotního stavu, po který jsou převedeny veškeré organizační útvary a metodika dosavadní lékařské posudkové služby. | účinnost od 1. ledna 2024, vybraná ustanovení od 28. prosince 2023

Zákon č. 413/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 281/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony **ruší institut další dohodnuté práce přesčas ve zdravotnictví a upravuje podmínky pro uzavření dohody o práci přesčas se zaměstnanci ve zdravotnictví.** | účinnost od 1. ledna 2024, vybraná ustanovení od 1. července 2024

Nařízení vlády č. 436/2023 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 220/2019 Sb., o maximálním počtu žádostí o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání, žádostí o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování a žádostí o zaměstnaneckou kartu, které lze podat na zastupitelském úřadu, ve znění pozdějších předpisů **stanovuje pro rok 2024 maximální počet žádostí o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání, žádostí o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování a žádostí o zaměstnaneckou kartu, které lze podat na vybraných zastupitelských úřadech, přičemž u některých z těchto zastupitelských úřadů dochází s účinností k 1. květnu 2024 ke změně počtu žádostí.** | účinnost od 1. ledna 2024, 1. května 2024

Nařízení vlády č. 437/2023 Sb., o mimořádném pracovním vízu pro státní příslušníky některých států pracujících v zemědělství, potravinářství nebo lesnictví a o změně a zrušení některých souvisejících nařízení vlády **upravuje na období od 1. ledna 2024 do 31. prosince 2026 podmínky pro udělení mimořádného pracovního víza pro zaměstnance pracující v zemědělství, potravinářství nebo lesnictví.** Maximální počet žádosti za dobu jednoho kalendářního měsíce je **omezen jen na státní příslušníky Ukrajiny, Bosny a Hercegoviny, Gruzie, Moldavska a Severní Makedonie.** Zaměstnavatel cizince může být zařazen ve vládním programu Mimořádné pracovní vízum pro státní příslušníky některých států pracujících v zemědělství, potravinářství nebo lesnictví. | účinnost od 1. ledna 2024

Nařízením vlády č. 452/2023 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů, a nařízení vlády č. 330/2023 Sb., kterým se mění

nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů **dochází k některým úpravám v oblasti zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Především dochází k úpravě podmínky pro poskytování bezpečnostních přestávek při pracích spojených s ruční manipulací břemene, monotonii a zrakovou zátěží.** | účinnost od 1. ledna 2024

Vyhláškou č. 373/2023 Sb., kterou se mění vyhláška č. 378/2010 Sb., o stanovení druhového seznamu pěstovaných rostlin, ve znění pozdějších předpisů **dochází k dílčím úpravám druhového seznamu pěstovaných rostlin, jejichž odrůdy je povinné registrovat, a dále k zavedení nového seznamu pěstovaných rostlin, jejichž odrůdy lze registrovat dobrovolně.** | účinnost od 1. ledna 2024

Vyhláškou č. 384/2023 Sb., kterou se mění vyhláška č. 82/2012 Sb., o provádění kontrol technického stavu vozidel a jízdních souprav v provozu na pozemních komunikacích (vyhláška o technických silničních kontrolách), ve znění pozdějších předpisů dochází k **nahrazení dosavadních příloh vyhlášky, které stanovují obsahovou náplň kontrolního úkonu a vzory dokladů, novými zněními.** | účinnost od 1. ledna 2024

Zákon č. 424/2023 Sb., o požadavcích na přístupnost některých výrobků a služeb Zákon transponuje směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU)2019/882 ze dne 17. dubna 2019 o požadavcích na přístupnost u výrobků a služeb. Cílem směrnice i zákona je zajistit odstranění překážek volného trhu v oblasti požadavků na přístupnost určitých výrobků a služeb. Skupinou osob, které je předmětná právní úprava především určena, jsou osoby zdravotně postižené. S účinností od 28. června 2025 dochází k **zavedení požadavků na přístupnost vybraných výrobků a služeb, zejména počítačových systémů, komunikačních a mediálních koncových zařízení a některých samoobslužných terminálů (bankomaty, automaty na jízdenky apod.), služeb el. komunikací, služeb letecké, železniční, autobusové a vodní přepravy nebo služeb finančních.** | účinnost od 1. ledna 2024

Dle zákona č. 430/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 269/2021 Sb., o občanských průkazech, ve znění zákona č. 471/2022 Sb., a zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů se budou i nadále zapisovat rodná čísla do občanských průkazů, a to bez časového omezení. **Do zákona o občanských průkazech je včleněna úprava zápisu rodného čísla do občanského průkazu jakožto jednoho z obligatorních údajů zapisovaných o držiteli občanského průkazu.** | účinnost od 1. ledna 2024

Nálezem Ústavního soudu ze dne 8. listopadu 2023 sp. zn. Pl. ÚS 23/22 ve věci návrhu na zrušení řádku č. 509 cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu ze dne 29. září 2021 č. 6/2021, kterým se stanovuje podpora pro podporované zdroje energie, a řádku č. 509 cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu ze dne 30. září 2022 č. 11/2022, kterým se stanovuje podpora pro podporované zdroje energie Ústavní soud **zamítl návrh na zrušení částí cenových rozhodnutí Energetického regulačního úřadu, kterým se**

stanovuje podpora pro podporované zdroje energie. Uvedené části rozhodnutí se týkají specifické skupiny solárních elektráren s instalovaným výkonem nad 100 kilowattů, jež byly připojeny do distribuční sítě v lednu a únoru 2011. | účinnost od 8. listopadu 2023

Zákon č. 456/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů **mění zákon o léčivech a zákon o veřejném zdravotním pojištění s cílem zajistit dostupnost humánních léčivých přípravků v případě přerušení nebo ukončení dodávek na trh, včetně povinnosti vytvořit a držet měsíční zásobu vybraných léčiv a hlášení aktuálních zásob léčivých přípravků.** | účinnost od 1. ledna 2024, vybraná ustanovení od 1. června 2024

Zákon č. 465/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací (liniový zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, **obsahuje vymezení časového rámce pro ukončení správních řízení relevantních pro uskutečnění staveb vybrané transevropské dopravní infrastruktur a upravuje rozšířenou informační povinnost vzhledem k těmto stavbám.** | účinnost od 1. ledna 2024, vybraná ustanovení 1. července 2024 a 1. ledna 2025

Zákon č. 1/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů zavádí možnost získat tzv. **digitální stejnopis průkazu, který bude sloužit k týmž účelům jako fyzický průkaz, tj. prokazování totožnosti a prokazování skutečností uvedených v průkazu, a bude mít tytéž právní účinky jako prokazování fyzickým průkazem, s výjimkou prokazování totožnosti vůči subjektům, které nejsou orgány veřejné moci a nemají povinnost požadovat prokazování totožnosti předložením průkazu stanovenou právním předpisem.** | účinnost od 20. ledna 2024, 1. února 2024

EVROPSKÁ UNIE

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2023/2866 ze dne 15. prosince 2023, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/631, pokud jde o určení postupů provádění ověřování hodnot emisí CO₂ a hodnot spotřeby paliva u osobních automobilů a lehkých užitkových vozidel v provozu (ověřování v provozu) stanovuje **postup pro provádění kontroly hodnoty emisí OC2 a spotřeby paliva u vozidel v provozu v souladu s článkem 13 nařízení (EU) 2019/631.** | platnost od 7. ledna 2024

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2023/2802 ze dne 18. prosince 2023 o povolení přípravku endo–1,4-beta-xylanázy z Komagataella phaffii ATCC PTA-127053 jako doplňkové látky pro výkrm, chov a odchov všech druhů drůbeže (držitel povolení: Kemin Europa N.V.) **povoluje přípravek endo–1,4-beta-xylanázy z Komagataella phaffii ATCC PTA-127053 náležející do kategorie doplňkových látek „zootechnické doplňkové látky“**

a funkční skupiny „látky zvyšující stravitelnost“, jako doplňková látka ve výživě zvířat podle podmínek vymezených v nařízení. | platnost od 8. ledna 2024

Dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2859 ze dne 13. prosince 2023, kterým se zřizuje jednotné evropské přístupové místo poskytující centralizovaný přístup k veřejně dostupným informacím o finančních službách, kapitálových trzích a udržitelnosti mají **evropské orgány dohledu do 10. července 2027 zřídit a provozovat jednotné evropské přístupové místo (ESAP), které bude poskytovat centralizovaný elektronický přístup k informacím zveřejněným podle vybraných legislativních aktů Unie a informace, které se subjekty rozhodnou dobrovolně zpřístupnit.** | platnost od 9. ledna 2024

Nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/2830 ze dne 17. října 2023, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES stanovením pravidel pro harmonogram, správu a jiné aspekty dražeb povolenek na emise skleníkových plynů **dochází k úpravě pravidel pro harmonogram, správu a jiné aspekty dražby povolenek na emise skleníkových plynů.** | platnost od 9. ledna 2024

Prováděcím nařízením Komise (EU) 2023/2846 ze dne 20. prosince 2023 o povolení extraktu kebračovníku ze *Schinopsis balansae* Engl. nebo *Schinopsis lorentzii* (Griseb.) Engl. jako doplňkové látky pro všechny druhy zvířat **dochází k povolení extraktu kebračovníku ze *Schinopsis balansae* Engl. nebo *Schinopsis lorentzii* (Griseb.) Engl. jako doplňkové látky pro všechny druhy zvířat.** | platnost od 10. ledna 2024

Prováděcím nařízením Komise (EU) 2023/2850 ze dne 20. prosince 2023 o povolení přípravku endo–1,4-beta-mannanázy z *Aspergillus niger* CBS 120604 jako doplňkové látky pro výkrm všech druhů drůbeže (držitel povolení: Kerry Ingredients and Flavours Ltd) **dochází k povolení přípravku endo–1,4-beta-mannanázy z *Aspergillus niger* CBS 120604 jako doplňkové látky pro výkrm všech druhů drůbeže.** | platnost od 10. ledna 2024

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2854 ze dne 13. prosince 2023 o harmonizovaných pravidlech pro spravedlivý přístup k datům a jejich využívání a o změně nařízení (EU) 2017/2394 a směrnice (EU) 2020/1828 (nařízení o datech) **obsahuje opatření, která uživatele výrobků připojených k internetu opravňují k přístupu a využívání dat, a dále přináší ochranná opatření týkající se smluv o sdílení dat mezi podniky.** Nařízení bude použitelné od 12. září 2025, s výjimkou vybraných ustanovení, u kterých je použitelnost odložena. | platnost od 11. ledna 2024

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/2772 ze dne 31. července 2023, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU, pokud jde o standardy pro podávání zpráv o udržitelnosti **upravuje s použitelností od 1. ledna 2024 formální standardy pro podávání zpráv o udržitelnosti podle článků 13a a 29a směrnice 2013/34/EU.** | platnost od 25. ledna 2023

Nařízení Rady (EU) 2023/2880 ze dne 19. prosince 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2021/2283 o otevření a způsobu správy autonomních celních kvót Unie pro některé zemědělské produkty a průmyslové výrobky **upravuje celní kvóty Unie pro některé zemědělské produkty a průmyslové produkty dle přílohy nařízení (EU) 2021/2283.** | platnost od 30. prosince 2023

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2024/197 ze dne 19. října 2023, kterým se mění nařízení (ES) č. 1272/2008, pokud jde o harmonizovanou klasifikaci a označování některých látek **upravuje klasifikaci a označování některých látek zařazených na seznam harmonizovaných klasifikací a označení nebezpečných látek.** | platnost od 25. ledna 2024

Prováděcím nařízením Komise (EU) 2023/2851 ze dne 20. prosince 2023, kterým se povoluje uvedení částečně hydrolyzované bílkoviny z ječného (*Hordeum vulgare*) a rýžového (*Oryza sativa*) mláta na trh jako nové potraviny a kterým se mění prováděcí nařízení (EU) 2017/2470 **dochází k povolení uvedení částečně hydrolyzované bílkoviny z ječného (*Hordeum vulgare*) a rýžového (*Oryza sativa*) mláta na trh jako nové potraviny.** | platnost od 10. ledna 2024

Prováděcím nařízením Komise (EU) 2023/2852 ze dne 20. prosince 2023, kterým se opravuje prováděcí nařízení (EU) 2023/1581, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) 2017/2470, pokud jde o podmínky použití nové potraviny oleoresin bohatý na astaxanthin z řas *Haematococcus pluvialis*, **dochází k úpravě podmínek na označování doplňků strav obsahujících nové potraviny oleoresin bohatý na astaxanthin z řas *Haematococcus pluvialis*.** | platnost od 10. ledna 2023

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2024/20 ze dne 12. prosince 2023, kterým se v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 neobnovuje schválení účinné látky S-metolachlor a kterým se mění příloha prováděcího nařízení Komise (EU) č. 540/2011 **neobnovuje povolení účinné látky S-metolachlor pro přípravky na ochranu rostlin.** | platnost od 23. ledna 2024

VÝBĚR Z PUBLIKOVANÉ JUDIKATURY

Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 2955/2023 ze dne 13. prosince 2023 týkající se **konkurenční doložky v pracovněprávních vztazích**

„[...] s ohledem na její povahu, jakožto synallagmatického právního vztahu sloužícího primárně k ochraně práv a zájmů zaměstnavatele, může zaměstnavatel od konkurenční doložky po dobu trvání pracovního poměru zaměstnance odstoupit i na základě smluvního ujednání, podle kterého je zaměstnavatel v uvedené době oprávněn od konkurenční doložky odstoupit bez uvedení důvodu nebo z jakéhokoli důvodu, popřípadě i na základě jinak obdobně sjednané možnosti odstoupení. V řízení, v němž se zaměstnanec po zaměstnavateli domáhá zaplacení peněžitého vyrovnání z konkurenční doložky, je však soud povinen poskytnout ochranu základním právům a legitimním zájmům zaměstnance, prokáže-li se, že zaměstnavatel jednal svévolně nebo zneužil své smluvně zakotvené možnosti odstoupit od konkurenční doložky.“

Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 26 Cdo 2128/2023 ze dne 26. září 2023 týkající se **výpovědi z nájmu bytu**

„Lze proto uzavřít, že přenechává-li nájemce pronajatý byt třetím osobám k rekreaci nebo jiným zjevně krátkodobým účelům, užívá ho k jinému účelu než k bydlení (zajištění bytových potřeb), porušuje tím své povinnosti nájemce bytu a dosáhne-li (zejména vzhledem k rozsahu takového nedovoleného způsobu užívání, jeho negativním dopadům na ostatní obyvatele v domě apod.) toto porušení takové intenzity, že ho lze hodnotit jako „hrubé“, může mu pronajímatel nájem bytu vypovědět podle § 2288 odst. 1 písm. a) o. z. Odpovídá-li nájemce pronajímateli i za jednání osoby, které umožnil pronajatý byt užívat (§ 2216 o. z.), platí

uvedený závěr i v případě, že pronajatý byt přenechával třetím osobám k jiným účelům než k bydlení jeho podnájemce. Na tom pak nic nemění ani okolnost, že nájemce měl k podnajíání bytu třetím osobám pronajímatelův (paušální) souhlas; dotčený souhlas totiž nezabývá nájemce povinností užívat byt řádně v souladu s nájemní smlouvou, tedy ani povinností užívat jej pouze k účelu, k němuž mu byl přenechán, tj. k zajištění bytových potřeb.“

Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 26 Cdo 2068/2023 ze dne 18. října 2023 týkající se **výpovědi z nájmu prostoru sloužícího k podnikání**

„Zákon č. 116/1990 Sb. (po změně provedené zákonem č. 360/2005 Sb.) vychází z koncepce, že ve smlouvě o nájmu nebytových prostor musí být uveden účel nájmu jako jedna z jejích obligatorních náležitostí (§ 3 citovaného zákona) a že nájemce je povinen užívat pronajatý nebytový prostor v souladu se smlouvou, a tedy i s dohodnutým účelem nájmu. Jestliže jej užívá v rozporu se smlouvou, tedy i s dohodnutým účelem nájmu, má pronajímatel možnost nájem vypovědět podle § 9 odst. 2 písm. a). Při výkladu citovaného ustanovení je nutno zohlednit jeho smysl a účel, jímž nepochybně je ochrana práv pronajímatele, který má zájem na tom, aby nebytový prostor byl užíván jen k účelu, k němuž byl nájemci pronajat. Na druhou stranu ale není důvod jeho prostřednictvím sankcionovat nájemce za takové odchylky od dohodnutého účelu nájmu, které nemají podstatný vliv na využití nebytových prostor.“

„Jednotná definice pojmů bar a restaurace neexistuje. I když v obecném povědomí je restaurace chápána jako hostinské zařízení, v němž je dominantní prodej pokrmů, zatímco v baru převládá spíše prodej nápojů, nelze vyloučit, že i v něm budou nabízena teplá jídla. Obě zařízení představují určitou formu stravovací služby a pro obě je také společné, že kromě občerstvení mohou nabízet i různé formy společenské zábavy. Jelikož v daném případě byly v pronajímaných nebytových prostorech zahrnuty mimo jiné i místnosti kolaudované jako kuchyně s možností vaření a bar, sezení, již při uzavření Nájemní smlouvy smluvní strany musely předpokládat, že tam budou nabízena také teplá jídla a že tam budou místa k sezení určená k jejich konzumaci. Spolu s dalšími místnostmi kolaudovanými jako místnost pro mytí nádobí, místnost pro čištění zeleniny a úklid, gastro, pak tyto prostory nepochybně mohou sloužit i provozu restauračního zařízení. Jestliže tedy dovoatelka (její podnájemce) v části pronajatých prostor provozuje takové hostinské zařízení, v němž se podává jídlo a nápoje určené primárně ke konzumaci na místě samém, nejde o natolik podstatný rozdíl, který by odůvodnil závěr, že je užívá v rozporu s kolaudačním stavem. Skutečnost, že tyto prostory neoznačila jako bar, nýbrž jako restauraci, je v této souvislosti bez právního významu. Za situace, kdy ze skutkových zjištění nevyplývá, že by provozování restaurace převažovalo nad dalšími činnostmi, k nimž jsou prostory pronajaty, tj. především k provozu sportoviště, nelze dovodit, že je žalobkyně užívá v rozporu se smlouvou, potažmo s dohodnutým účelem nájmu.“

Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 27 Cdo 452/2023 ze dne 26. října 2023 týkající se **neplatnosti usnesení valné hromady a aktivní věcné legitimace k podání návrhu na zahájení řízení**

„Návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady společnosti s ručením omezeným podle § 191 z. o. k. je zvláštním určovacím návrhem, pro který zákon taxativně vymezuje okruh osob, u kterých je daná aktivní věcná legitimace pro takové řízení. Z ustálené judikatury Nejvyššího soudu se podává, že pro posouzení věcné legitimace je rozhodující stav v době vyhlášení rozhodnutí [...]. To platí zásadně i pro posouzení aktivní věcné legitimace navrhovatele v řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady; ztratí-li navrhovatel po podání návrhu postavení opravňující jej k jeho podání, ztrácí zásadně i aktivní věcnou legitimaci. Ovšem s ohledem na shora uvedený smysl a účel úpravy vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady je třeba vykládat pojem „společníka“, jakožto osoby aktivně věcně legitimované k podání návrhu podle § 191 odst. 1 z. o. k., extenzivně tak, že se společníkem rozumí i osoba, která po přijetí usnesení valné hromady ztratila bez právního nástupce postavení společníka, ale napadené usnesení valné hromady má nadále dopad do jejích práv a povinností založených jejím vztahem ke společnosti. Nemá-li takový bývalý společník k dispozici jiný

(stejně účinný) právní nástroj k ochraně svých práv, bylo by v rozporu s účelem § 191 z. o. k. odepřít mu aktivní věcnou legitimaci v řízení.“

Mgr. Jakub Málek – malek@plegal.cz

Mgr. Tereza Dvořáková – dvorakova@plegal.cz

Ráchel Kouklíková – kouklikova@plegal.cz

ODEBÍREJTE NÁŠ PRAVIDELNÝ MĚSÍČNÍ NEWSLETTER

Navštivte naši stránku www.peytonlegal.cz/clanky a v její spodní části se přihlaste k odběru našeho pravidelného měsíčního newsletteru plného zajímavých článků a právních aktualit.

PEYTON legal NA WEBU A SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH

Navštivte naše webové stránky na www.peytonlegal.cz, na kterých naleznete novinky z naší kanceláře, publikované články a dozvíte se podrobné informace o celém týmu, poskytovaných službách a další zajímavosti o činnosti kanceláře. Jsme i na [LinkedIn](#) a [Facebook](#).